

CƏNUBİ KOREYANIN VERGİ SİSTEMİ

Koreya Respublikasının ərazisində toplanan bütün növ vergilər iki əsas qrupa bölünür və bu qruplar vergi sisteminin təməli hesab edilir:

Milli vergilər vergi ödəyicilərinə görə iki qrupa bölünür:

Fiziki şəxslərdən tutulan vergi növləri:

- Gəlir vergisi – birbaşa vergidir və ölkə daxilində və xaricindən əldə olunmuş ümumi gəlirdən yığılır. Yeni gəlir vergisi dərəcəsi (əvvəl maksimal

dərəcə 35% idi) 38% -dir və gəliri cari il ərzində 300 mln. von təşkil edən vergi ödəyicilərindən tutulur. İlk təhlilə görə, Cənubi Koreyanın böyük gəlir əldə edən vergi ödəyicilərinin vergi dərəcələrinin artırılması ölkə büdcəsinə illik 770 mlrd. von əlavə edə bilər.

- Əlavə dəyər vergisi – dolaylı vergidir. Əlavə dəyər vergisi dərəcəsi isə 10% -dir.
- Hədiyyə və vəsiyyət edilmiş əmlaka

vergi – birbaşa vergidir;

- Daşınmaz əmlaka vergi – birbaşa vergidir;

Hüquqi şəxslərdən tutulan vergi növləri:

- Əlavə dəyər vergisi– dolaylı vergidir və daşınan əmlakın satışı, icarə və göstərilən xidmətlər, daşınan əmlakın və ya xidmətin id-xalı zamanı tutulur;

- Hədiyyə və vəsiyyət edilmiş əmlaka vergi;
- Müəssisələrdən tutulan vergi – birbaşa vergidir və obyektə əldə olunmuş ümumi gəlir hesab edilir. Cənubi Koreyada azad zonalarda

qeydiyyatda olan müəssisələrdən başqa, bütün müəssisələr aşağıda göstərilən qaydada vergiyə cəlb edirlər:

- 13% (100 000 ABŞ dollarına qədər əldə olunan gəlirdən);
- 13 000 ABŞ dolları + 100 000 ABŞ dollarından yuxarı olan gəlirin 25%-i (100 000 ABŞ dollardan yuxarı əldə olunan gəlirdən).
- Qiymətli kağızlar üzrə əməliyyatlara vergi– dolay vergidir;
- Daşınmaz əmlaka vergi;
- Spirtli içkilərə aksiz vergisi – dolay vergidir və spirtli içki məhsullarının satışı zamanı tutulur;
- Nəqliyyat vasitələrinə vergi.
- Yerli vergilər də vergi ödəyicilərinə görə iki qrupa bölünür:

Fiziki şəxslərdən tutulan vergi növləri:

- Qeydiyyat haqqı – şəhər vergilərinə aiddir;

- Satın almalara görə vergi;
- Yerli təhsillə bağlı vergi;
- Hüquqi şəxslərdən tutulan vergi növləri:
- Satınalmalara görə vergi;

- Qeydiyyat haqqı – şəhər vergilərinə aiddir;
- Lisenziya haqqı – regional vergilərə aiddir;
- Regional inkişaf üzrə vergi – regional vergilərə aiddir;
 - Avtomobil yollarının təmiri üzrə vergi – şəhər vergilərinə aiddir;
 - Tütün məhsullarına aksiz vergisi – şəhər vergilərinə aiddir və tütün məhsullarının satışı zamanı tutulur.

Ümumi vergi daxilolmalarında milli vergilərin payı 80,2%, yerli vergilərin payı isə 19,8% təşkil edir. Milli vergi strukturunun arasında əlavə dəyər vergisi – 23,6%, gəlir vergisi – 18,6% və müəssisələrdən tutulan vergi isə – 11,8% təşkil edir. Yerli vergi strukturunun arasında qeydiyyat haqqı – 4,1%, tütün məhsullarına aksiz vergisi – 3,5% və lisenziya haqqı isə – 0,3% təşkil edir.

Milli vergi siyasəti Milli Vergi İdarəsi və Milli Vergi Kolleci də daxil olmaqla Maliyyə və İqtisadiyyat Nazirliyinin hüquq nəzarəti altındadır. Maliyyə və İqtisadiyyat Nazirliyinin Vergilər İdarəsi vergi siyasətinin planlaşdırılması və vergi qanunlarının hazırlanmasında məsuliyyət daşıyır.

Milli Vergi Kolleci sonradan vergi müfəttişləri çalışacaq tələbələrin təhsilində məsuliyyət daşıyır.

Ölkənin vergi sisteminin təməlinə məqsədyönlü məhsulların xaricə ixracının stimullaşdırılması siyasəti dayanıb. Bu məqsədlə aşağıda göstərilən güzəştlər tətbiq edilir:

- aralıq məhsul və avadanlıqlarının idxal vergi və rüsumlarından azad edilməsi;
- dolaylı vergi tutulmalarına məsələn, müəssisələrdən tutulan vergi növündə ixrac məqsədi ilə istehsal olunan məhsullara güzəşt edilməsi;
- ixrac əməliyyatlarından tutulan gəlir vergisinə 50% güzəşt edilməsi.

Qeyri-istehsal sektorunda fəaliyyət göstərən

xarici şirkətlər, biznesin inkişafı ilə bağlı xərcləri və əlavə dəyər vergisinin ödənilməsi üçün kreditlər ilə təmin edirlər. Beləliklə,

bu kreditin köməyi ilə xarici şirkətlər Koreya ərazisində malların alınması və xidmətlərdən istifadə üçün ödənilən əlavə dəyər xərclərini

olan, yəni yerli vergilərin dərəcələri, vergi ödəyiciləri və toplanan vergilərin istifadə istiqamətləri müəyyən edilmişdir.

əhatə edə bilirlər. Bu xidmətlərə şirkət işçilərinin yerləşdirilməsi xərcləri, ofisin reklam, kommunal və icarə ödənişləri daxildir.

Maliyyə və İqtisadiyyat Nazirliyinin nümayəndələrinin rəsmi olaraq qeyd edirlər ki, əlavə dəyər vergisində kredit sisteminin tətbiqi Cənubi Koreyanın vergi siyasətini mütərəqqi dövlətlərin vergi siyasətinə yaxınlaşdırmaq üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bu sxemlərin Almaniyada fəaliyyət göstərən xarici şirkətlərə vergiyə cəlb edilməsinin tətbiqi Almaniya fəaliyyət göstərən Koreya şirkətlərinə əlavə dəyər vergisi üzrə kredit almaq imkanı verir. Əlavə dəyər vergisinin ödənilməsi üzrə kredit əldə etmək üçün, xarici şirkətlərə sadəcə olaraq Vergi İdarəsinə müvafiq sənədləri təqdim etmək lazımdır.

Yerli hakimiyyət orqanlarına 6 iri şəhər, 9 rayon və əyalət büdcələri daxildir. Yerli hakimiyyət orqanları yerli vergiləri qanunvericiliyə uyğun olaraq toplayırlar. Bu qanunvericilikdə yerli maliyyələşməyə aid

seqmentləri üçün dəstək, eləcə də ölkənin coğrafi mövqeyinə görə, əlavə maliyyə resurslarına ehtiyacı olan müəyyən bölgələrə, maliyyə yardımının göstərilməsi xərclərinin çox hissəsinin milli büdcədən yerli hakimiyyət orqanlarına köçürülməsi nəzərdə tutulur.

Milli vergilərin ümumi məbləğindən 11,8%-ni yerli büdcələrə təhsilin maliyyələşməsinə istifadə edilir. 2004-cü ildə yerli büdcələrin vergi gəlirlərini artırmaq üçün, hökumət bütün məhsullarına aksiz vergisindən gələn bütün vergi gəlirlərini yerli vergilərə köçürür. Dövlət tərəfindən önmüzdəki dövrdə sosial yardım və əhalinin sosial cəhətdən zəif

Cənubi Koreya ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılmasına dair 64 ölkə ilə saziş imzalayıb. Bu sazişində vergi sahəsi ilə informasiya mübadiləsi haqqında müddəalar İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı tərəfindən hazırlanmış beynəlxalq standartlara uyğundur. Maliyyə naziri qeyd edir ki, bu saziş iki ölkə hakimiyyəti orqanları arasında vergi məlumatları o cümlədən, yoxlanılan şəxslərin bank hesabları haqqında məlumatları almaq aparılan prosedurları asanlaşdıracaq.

Cənubi Koreyanın Milli Vergi Orqanları xarici elan olunmamış bank hesabları ilə bağlı məlumatları əldə etmək məqsədi ilə analogi sazişlərin bağlanması istiqamətində işləri davam etdirəcəklərini qeyd edir.

Hazırladı: Aidə Bağirova